

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра спеціальних юридичних дисциплін

07-02-55

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до курсової роботи
з навчальної дисципліни**

«Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за
спеціальністю 081 «Право» денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною комісією
зі спеціальності 081 «Право»
Протокол № 2
від 19 жовтня 2018 р.

Рівне – 2018

Методичні вказівки до курсової роботи з навчальної дисципліни
«Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ» для
здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за
спеціальністю 081 «Право» денної та заочної форм навчання / Т. В.
Водоп'ян – Рівне : НУВГП, 2018 – 18 с.

Укладач: Водоп'ян Т. В. к.ю.н., доцент кафедри
конституційного права і галузевих дисциплін.

Відповідальний за випуск – Мішук І. В., к.ю.н., завідувач кафедри
конституційного права і галузевих дисциплін.

	ЗМІСТ
Предмова	3
1. Графік виконання курсової роботи	3
2. Теоретична частина.....	4
3. Вимоги до оформлення курсової роботи	6
4. Оцінювання курсової роботи	8
5. Рекомендована література	10
Додаток А	15
Додаток Б.....	16
Додаток В	17

Передмова

Шановні студенти!

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ» за спеціальністю 081 «Право» денної та заочної форм навчання призначено для ґрунтовного опрацювання студентами теоретичних тем навчальної дисципліни.

Курсова робота є одним з видів індивідуальних завдань творчого характеру, передбачених навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня.

Курсова робота повинна містити глибоке теоретичне осмислення актуальної проблеми, аналіз чинного законодавства, судової практики та спеціальної літератури, а також власні пропозиції та рекомендації.

Метою курсової роботи є систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних навиків аналізу та узагальнення, здобутих під час вивчення профільної дисципліни, а також застосування їх при вирішенні теоретичних чи прикладних проблем. В роботі мають знаходити відображення вміння студентів самостійно опрацьовувати нормативно-правові акти, аналізувати існуючі наукові концепції та підходи, висловлювати власну позицію.

1. ГРАФІК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Завдання на виконання курсової роботи доводяться студентам та контролюються викладачами відповідно до графіка, наведеного в табл. 1.

Графік виконання курсової роботи

Таблиця 1

№ з/п	Етапи роботи	Тиждень
1	2	3
1	Видача завдань	2
2	Погодження плану теоретичної частини	4
3	Підготовка першої редакції вступу до	

	теоретичної частини	6
4	Підготовка І розділу теоретичної частини	8
5	Підготовка ІІ розділу теоретичної частини	10
6	Підготовка ІІІ розділу теоретичної частини	12
7	Підготовка висновків, анотації та уточнення вступу до теоретичної частини	14
1	2	3
8	Оформлення курсової роботи та передача її на перевірку керівникові	16
9	Усунення зауважень керівника	18
10	Захист курсової роботи	19

2. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Студент має право самостійно обрати тему курсової роботи. Він робить вибір з врахуванням своїх наукових інтересів та можливостей отримання фактичних даних, а також наявності спеціальної літератури. Перелік тем наведений нижче. Студент може запропонувати власну тему курсової роботи, за умови її відповідності обраній спеціальності та погодження її з науковим керівником.

1. Особливості розгляду справ у позовному провадженні.
2. Особливості розгляду справ у наказному провадженні.
3. Особливості розгляду справ у окремому провадженні.
4. Докази та доказування у цивільних справах.
5. Підсудність цивільних справ.
6. Особливості розгляду і вирішення цивільних справ, які виникають із сімейних правовідносин.
7. Особливості розгляду і вирішення цивільних справ, які виникають із житлових правовідносин.
8. Особливості розгляду і вирішення цивільних справ, які виникають із земельних правовідносин.
9. Особливості розгляду і вирішення цивільних справ, які виникають із трудових правовідносин.
10. Особливості розгляду і вирішення цивільних справ, які виникають із цивільних правовідносин.
11. Особливості розгляду справ про визнання спадщини відумерлою.

12. Особливості розгляду справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою чи оголошення її померлою.
13. Особливості розгляду справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.
14. Особливості розгляду справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення.
15. Особливості розгляду справ про компенсацію витрат на проведення розшуку відповідача, боржника, дитини або транспортних засобів боржника.
16. Особливості розгляду справ про щодо діездатності фізичної особи.
17. Особливості розгляду справ про надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку.
18. Особливості розгляду справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність.
19. Особливості розгляду справ про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу.
20. Особливості розгляду справ про присудження аліментів на дитину.
21. Особливості розгляду справ про розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб.
22. Особливості розгляду справ про усиновлення.
23. Особливості забезпечення позову в цивільному процесі.
24. Особливості розгляду справ у суді першої інстанції.
25. Особливості перегляду рішень суду першої інстанції в апеляційному порядку.
26. Особливості перегляду судових рішень в касаційній інстанції.
27. Поворот виконання: поняття, порядок вирішення питання, строк подання заяв.
28. Види цивільного судочинства.
29. Поняття позову, його елементи та види.
30. Поняття представництва в цивільному процесі та його види.
31. Поняття, значення та види цивільної юрисдикції.
32. Принципи цивільного судочинства.
33. Провадження у справах до судового розгляду.
34. Особливості розгляду справ пов'язаних із виконанням судових рішень.

35. Особливості розгляду справ про видачу і продовження обмежувального припису.
36. Особливості розгляду справ щодо оскарження рішення третейського суду, оспорювання рішення міжнародного комерційного арбітражу.
37. Особливості розгляду справ щодо визнання та виконання рішень іноземних судів, міжнародних комерційних арбітражів в Україні, надання дозволу на примусове виконання рішень третейських судів.
38. Особливості врегулювання спору за участю судді у цивільному процесі.
39. Висновок експерта як доказ в цивільному процесі.
40. Судові витрати в цивільному процесі.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Студенти курсову роботу виконують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Робота виконується на комп'ютері з використанням текстового редактора Word, текст роботи слід друкувати через 1,5 інтервали шрифтом Times New Roman (розмір - 14) з дотриманням полів наступних розмірів: верхнє та нижнє -20 мм, праве -10 мм, ліве - 30 мм.

Обсяг роботи 30-35 аркушів.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який, як і сторінка зі змістом, враховується при нумерації, але номер сторінки на ньому не проставляється. На решті сторінках номер проставляють у правому верхньому куті аркуша без крапки наприкінці. За титульним аркушем послідовно розміщують: зміст роботи, вступ, розділи основної частини роботи, висновки, додатки, список використаних джерел. Кількість рядків на аркуші - 29-30.

Титульний аркуш оформляють згідно із зразком (Додаток А).

Оформлення 1-го аркуша (Додаток Б):

- зверху зліва - індекс УДК (жирним шрифтом);
- через два міжстрокових інтервали - по центру: Ім'я та прізвище автора (жирним), нижче: - студент напряму підготовки 081 „Право”, 5-го курсу, групи ПР-51, навчально-наукового інституту права;

- через два міжстрокових інтервали - по центру назва роботи (великі букви, жирним);

- через два міжстрокових інтервали - анотація (5 - 6 рядків) - вирівнювання по ширині, абзац 10 мм (Слово анотація не друкують. Шрифт звичайний);

- через два міжстрокових інтервали ключові слова (7 - 10) - фраза ключові слова жирним, після двох крапок - ключові слова звичайним шрифтом, вирівнювання по ширині, абзац - 10 мм;

Оформлення 2-го аркуша:

ЗМІСТ:

- слово зміст пишуть по центру великими жирними буквами;

- решта змісту після двох міжстрокових інтервалів вирівнюють по ширині, абзац - 10 мм;

- навпроти кожної частини змісту, у правій частині аркуша, вказують сторінку, з якої вона починається.

Оформлення назв структурних частин курсової роботи:

ВСТУП (пишуть великими жирними буквами по центру);

РОЗДІЛИ (слово розділ та його назву пишуть великими жирними буквами по центру). Розділи нумерують, крапку в кінці не ставлять, наприклад - РОЗДІЛ 1, в наступному рядку пишуть назву розділу без крапки в кінці;

Підрозділи (слово підрозділ не пишуть, але нумерують жирним шрифтом, в кінці крапку ставлять). Назву підрозділу крім першої букви наводять малими жирними буквами, наприклад: 1.1. Податкове навантаження (в кінці крапку не ставлять);

ВИСНОВКИ (пишуть великими жирними буквами по центру);

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА (пишуть великими жирними буквами по центру);

ДОДАТКИ (пишуть великими жирними буквами по центру).

Додатки нумерують великими буквами арабського алфавіту та через крапку цифрами, наприклад Додаток А.1

ВСТУП, кожний РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, ВИКОРИСТАНУ ЛІТЕРАТУРУ, ДОДАТКИ розпочинають з нового аркуша.

Між назвами розділу та підрозділу, назвою підрозділу, словами ВСТУП, ВИСНОВКИ, ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА та основним текстом повинно бути 2 інтервали

Оформлення тексту курсової роботи:

ВСТУП - 1,5 - 2 аркуші - повинен включати: огляд

попередніх робіт за досліджуваною тематикою, обґрунтування актуальності дослідження, вибір об'єкта, предмета, мети, завдань та методів дослідження.

В кожній роботі повинно бути 2 або 3 розділи, що включають по 2-3 підрозділи (3 - 4 аркушів кожен підрозділ), розділи починають з нового аркушу, кожний розділ повинен містити короткий висновок (10-12 рядків).

В роботі обов'язкове посилання в квадратних дужках на використану літературу.

«Додатковий (акцесорний) характер забезпечувального зобов'язання проявляється також у тому, що із припиненням основного зобов'язання припиняється і зобов'язання, яке його забезпечує» [15, С.125].

У списку використаних джерел цитована праця оформлена наступним чином:

15. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. - Вид. 2-ге, змінене і доп./ [Бек Ю.Б., Богдан Й.Г., Дякович М.М. та ін.]; за ред. В.М. Коссака. - К.: Істина, 2008. - 992с.

Якщо наводять цитату повністю, то її необхідно взяти в лапки

Висновки наводять на 1,5 - 2 аркушах.

Список використаної літератури - оформляють відповідно до стандарту (5 - 8 одиниць, але виключно ті, на які є посилання в тексті). Зразок оформлення літератури наведено у додатку В.

4. ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота оцінюється за стобальною системою з урахуванням якості виступу та відповідей на запитання членів комісії з захисту. Слід пам'ятати, що висока якість виконаної курсової роботи не є гарантією її високої оцінки, оскільки оцінка може бути зниженою через некваліфікований захист курсової роботи.

Теоретична частина:

5 + (60 бали - оформлення відповідно до нормативу (зміст, вступ, актуальність, мета, завдання, аналіз попередніх досліджень, постановка проблеми, результати (3 розділи по 3 підрозділи), повне розкриття теми, наявність власної думки, висновків та списку використаних літературних джерел);

5 (56 бали - незначні зауваження до одного підрозділу);

- 5 - (52 балів - незначні зауваження до двох підрозділів);
4+ (50 балів - незначні зауваження до трьох підрозділів);
4 (46 балів - незначні зауваження до двох розділів);
4 - (40 балів - незначні зауваження до кожного розділу);
3+ (36 балів - не повністю розкрито один розділ);
3 (30 балів - не повністю розкрито два розділи);
3- (26 балів - не повністю розкрито всі розділи);
2+ (20 балів - один розділ не розкрито зовсім);
2 (16 бали - два розділи не розкрито зовсім);
2- (10 бали - тему теоретичної частини не розкрито);

При оцінюванні вступ та висновки разом із списком використаних літературних джерел розглядаються як окремі розділи.

Максимальна сума - 60 балів.

Захист роботи:

- 5+ (36 балів - знання, розуміння та вміння пояснити наявний в роботі матеріал, робити власний аналіз, узагальнення та висновки);
5 (33 балів) - студент допускає незначні помилки при поясненні одного підрозділу;
5- (30 бали) - студент допускає незначні помилки при поясненні двох підрозділів, або вступу;
4+ (27 балів) - студент допускає незначні помилки при розкритті матеріалу одного розділу;
4 (24 балів) - студент допускає незначні помилки при розкритті двох розділів, або вступу і висновків;
4- (21 балів) - студент допускає незначні помилки при розкритті матеріалу теоретичної частини;
3+ (18 балів) - студент не може пояснити матеріал одного з розділів, вступу;
3 (15 балів) - студент не може пояснити матеріал двох розділів;
3- (12 балів) - студент не може пояснити матеріал трьох розділів;
2+ (9 балів) - студент може пояснити тільки один розділ, або вступ;
2 (6 балів) - студент може пояснити матеріал тільки одного розділу;

Своєчасність захисту - 4 бали.

Максимальна сума - 40 балів.

Максимальна сума балів за курсову роботу - 100 балів.

Шкала оцінювання аналогічна до шкали, яка використовується до оцінювання засвоєння студентами теоретичного і практичного матеріалу.

Якщо в двох роботах трапляються повтори - обидві роботи до захисту не допускаються.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

5.1 Базова

1. Васильєв С. В. Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ. Навчальний посібник. Х., 2012.
2. Васильєв С. В. Порівняльний судовий процес. К., 2015.
3. Васильєв С. В. Судовий розгляд окремих категорій цивільних справ. Х., 2018.
4. Гусаров К. В. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядках. Х., 2010.
5. Комаров В. В. Междунраодный коммерческий арбитраж. Х., 2009.
6. Комаров В. В. Окреме провадження. Х., 2011.
7. Комаров В. В. Позовне провадження. Х., 2011.
8. Комаров В. В. Право на справедливий судовий розгляд. Х., 2007.
9. Комаров В. В. Проблеми теорії та практики цивільного судочинства. Х., 2008.
10. Комаров В. В. Цивільне процесуальне право у практиці Верховного Суду України. Х., 2011.
11. Комаров В. В. Цивільне процесуальне право України: практика застосування. Х., 1993.
12. Короєд С. О. Процесуальне забезпечення ефективності цивільного судочинства. К., 2013. 509 с.
13. Кравчук В. М. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. К., 2006.
14. Курс цивільного процесу. Х., 2011.
15. Луспеник Д. Д. Настільна книга професійного судді при розгляді цивільних справ(складання судових процесуальних документів за новим ЦПК України). Х., 2005.
16. Проблеми науки цивільного процесуального права. Х., 2002.

17. Сакара Н. Ю. Проблема доступності правосуддя у цивільних справах. Х., 2010.

18. Судова практика Європейського суду з прав людини. Рішення суду щодо України. К., 2005.

19. Теорія та практика судової діяльності. К., 2007.

20. Тертишніков В. І. Цивільний процес України. Х., 2011.

21. Фурса С. Я. Цивільний процесуальний кодекс України. К., 2006.

22. Цивільне процесуальне право, за ред. С. С. Бичкової. К., 2006.

23. Цивільне процесуальне право України: підруч., за ред. В. В. Комарова. Х., 1999.

24. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути; за ред.. В.В. Комарова. Х., 2016. – 848 с.

25. Ізарова І. О., Ханик-Посполітак Р. Ю. Цивільний процес України. К., 2018.

26. Цивільний процес України; за ред. С. Я. Фурси. К., 2009.

27. Цувіна Т. А. Право на суд у цивільному судочинстві. Х. , 2015.

28. Штефан М. Й. Цивільне процесуальне право України. К., 2005.

5.2 Допоміжна:

1. Конституція України, 1996.

2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року.

3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року.

4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року.

5. Закон України «Про судоустрій і статус суддів». 2016.

6. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року.

7. Закон України «Про доступ до судових рішень» від 22 грудня 2005 року.

8. Постанова Пленуму Верховного Суду України №9

9. Постанова Пленуму Верховного Суду України №6 від 27.03.1992р. «Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди»

10. Постанова Пленуму Верховного Суду України №4 від 31.03.1995р. «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди»

11. Постанова Пленуму Верховного Суду України №5 від 12.04.1996р. «Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів»

12. Постанова Пленуму Верховного Суду України №1 від 27.02.2009р. «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи»

13. Постанова Пленуму Верховного Суду України №7 від 30.05.2008р. «Про судову практику у справах про спадкування»

14. Постанова Пленуму Верховного Суду України №11 від 21.12.2007р. «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільногомайна подружжя»

15. Постанова Пленуму Верховного Суду України №3 від 15.05.2006р. «про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів»

16. Постанова Пленуму Верховного Суду України №3 від 30.03.2007р. «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав»

17. Постанова Пленуму Верховного Суду України №9 від 06.11.1992р «Про практику розгляду судами трудових спорів»

18. Постанова Пленуму Верховного Суду України №7 від 16.04.2004р. «Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ»

19. Постанова Пленуму Верховного Суду України №14 від 18.12.2009р. «Про судове рішення у цивільній справі»

5.3 Інформаційні ресурси

1. Верховний Суд. Малозначні справи URL:
https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/pravozast_cpk/maloznachni_spravi (дата звернення 19.10.2018).

Національний університет

водного господарства
та природокористування

2. Іліопол I.M. Апеляційне провадження в цивільному процесі України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/10499/%D0%86%D0%BB%D1%96%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BB%20%D0%86%D0%9C..pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення 19.10.2018).

3. Штефан А.С. Зміст принципу змагальності у новій редакції ЦПК URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2018/09/shtefan_55.pdf (дата звернення 19.10.2018).

4. Сафончик О.І. Деякі питання поділу корпоративних прав подружжя. За законодавством України. URL: http://www.lj.kherson.ua/2018/pravo01/part_1/19.pdf (дата звернення 19.10.2018).

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Додаток А

Приклад оформлення титульного аркуша

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та

природокористування

Навчально-науковий інститут права

Кафедра конституційного права та галузевих дисциплін

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Особливості розгляду окремих категорій цивільних
справ»

Тема теоретичної частини:

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Виконав:

Студент ННП

спеціальності 081 «Право»

— курсу, групи _____

Прізвище, ім'я, по батькові

№ в списку групи _____

Перевірив:

Професор кафедри конституційного
права та галузевих дисциплін

Прізвище, ім'я, по батькові

Рівне – 201_p.

Приклад оформлення 1-го аркуша

УДК 347.956(477)

Петренко Петро Петрович
студент спеціальності 081 «Право»,
5-го курсу, групи ПР(ПРз)-51(52), ННІП

Особливості розгляду і вирішення цивільних справ, які виникають із сімейних правовідносин

В роботі розглянуто особливості розгляду і вирішення цивільних справ, які виникають із сімейних правовідносин. Проаналізовано судову практику у зазначеній галузі. Визначено особливості застосування судами норм матеріального права під час розгляду справ, що виникають з сімейних правовідносин.

Ключові слова: сімейні правовідносини, судові справи, судова практика.

**Приклади оформлення бібліографічного опису у списку
використаних джерел**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Монографії (один, два або три автори)	Вапнярчук В. В. Теорія і практика кримінального процесуального доказування : монографія / В. В. Вапнярчук. Харків : Юрайт, 2017. 408 с.
Монографії (четири автори)	Кримінальний процесуальний кодекс України : наук.-практ. комент. / відп. ред.: С. В. Ківалов, С.М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. Харків : Одіссея, 2013. С. 226-231.
п'ять і більше авторів	Актуальні проблеми кримінального процесу України [текст]: навч. посіб. / [Є. М. Блажівський, І. М. Коз'яков, О. М. Толочко, С.С. Мірошниченко, Г. П. Власова та ін.]; за заг. ред. Є.М. Блажівського. К. : Національна академія прокуратури України; Центр учебової літератури, 2013. 304 с.
Колектив авторів	Кримінальний процесуальний кодекс України : наук.-практ. комент. У 2 т. Т. 2 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль [та ін.] ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. — Харків : Право, 2012. 664 с.
Багатотомні видання	Іван Франко: Зібрання творів. Том 45. К. : «Наукова думка». 1986. 570 с.
Книги і частини	Гаврилюк О. В. Південна Корея // Панченко Є. Г., Гаврилюк О. В., Арагау Б. С. Малий бізнес у США, Канаді та країнах Західної Європи. К. : Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України, 1993. С.44-50.
Збірника наукових праць	Актуальні проблеми кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності [Текст] : матеріали

	міжнар. наук.-практ. конф., 9 груд. 2016 р., Одеса / Міжнар. гуманітар. ун-т, Ін-т нац. та міжнар. права, Півден. регіон. центр Нац. акад. прав. наук України. Одеса : Міжнар. гуманітар. ун-т, 2016. 135 с.
Журналу	Багрій М. В. Спеціальний слідчий експеримент як форма контролю за вчиненням злочину / В. М. Багрій // Актуальні проблеми держави і права. Одеса, 2014. Вип. 74. С. 386392.
Енциклопедії	Альпари // Банківська енциклопедія / За ред. А.М. Мороза. К. : Слід, 1993. С.15.
Тез доповідей	Волобуєв А. Ф. Проблемні питання початку досудового розслідування // Актуальні проблеми кrimінального права, процесу та кrimіналістики : матеріали V Міжнар. наук.- практ. конф., присвяч. XX-річчю Нац. акад. прав. наук України. Одеса, 2013. С. 237238.
Автореферати дисертацій	Біленська Д. О. Адміністративно-правове регулювання інформаційних відносин в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Біленська Дарина Олегівна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2016. 20 с.
Ресурси мережі Internet	Сайт Міністерства внутрішніх справ України URL : http://mvs.gov.ua/ (дата звернення 19.10.2018).